

BEURSSCHOUWBURG

1885 Op de plaats waar vandaag de Gouden Zaal staat, bouwt de eigenaar van het pand, Walckiers, een feestzaal.

Op de benedenverdieping bevinden zich een winkel en een café met biljartzaal.

1947 Architect Jacques Cuisinier vormt de feestzaal om tot een *salle des spectacle* (zaaltype 'bonbonnière') en de werking wordt *Théâtre de la Bourse* genoemd. De zaal telt in totaal vierhonderd zitjes.

Jaren '70 De zaal fungeert als cultureel animatiecentrum, een soort ontmoetingsplaats voor Vlaamse jongeren in Brussel, aangezien er toen nog geen culturele centra in en rond Brussel bestonden. De nadruk ligt op concerten.

Jaren '80 de klemtoon wordt gelegd op de presentatie en co-productie van een specifiek soort theater dat in de kvs niet aan bod komt. Het theater van de kvs wordt door theatermakers die in de Beurs aan bod komen als 'reactionair' en 'bourgeois' ervaren. De Beurs toont met regelmaat nieuwe theatervoorstellingen van makers, groepen of collectieven zoals Mannen Van Den Dam, Josse de Pauw, Radeis, Jan Joris Laemers met Maatschappij Discordia, Jan De Corte, Trojaans Paard en Hauser Orkater (het latere Mexicaanse Hond). Het kan daardoor oeuvre-ondersteunend genoemd worden.

Naast theater is er ook jeugdtheater (het latere Bronks buiten de Beurs), muziek, lezingen, en er komt een videowerking bij, die een kleine productionele ondersteuning, distributie en pro-

grammatie omvat. Gaandeweg worden er ook meer tentoonstellingen georganiseerd. De videowerking en het jeugdtheater worden begin jaren negentig door de nieuwe leiding van de Beursploeg (Paul Corthouts en Stef Ampe) afgestoten.

1983 Het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap koopt het gebouw van Walckiers. Er worden plannen gemaakt om alles af te breken en een volledig nieuwe theaterzaal te bouwen. Dat oogst veel kritiek, omdat men van de charme van de oude zaal houdt. Wegens een gebrek aan financiële middelen worden de plannen voorlopig aan de kant geschoven.

1991 De commissie monumentenzorg laat weten dat de zaal weliswaar charme heeft, maar niet authentiek is. Bijgevolg kan het gebouw niet geklasseerd worden als 'historisch gebouw'. Om budgettaire redenen wordt ervoor gekozen de oude zaal te verbouwen, in plaats van een volledig nieuwe theaterzaal op te trekken.

Jaren 90 Er is de komst van het Beurskaffee, dat refereert aan het gegeven dat de Beurs zijn gebouw en werking expliciet open wil stellen voor de dynamiek en energie van de stad Brussel.

1997 Er wordt door artistiek leider Paul Corthouts een architectuurwedstrijd georganiseerd met als opdracht: meer ruimte en infrastructuurle mogelijkheden creëren. De authenticiteit van het gebouw moet daarbij behouden blijven. Het programma is sociaal-cultureel geïnspireerd, waardoor er gemikt wordt

↳ chitectuur heeft te maken met gebrek aan expertise en traditie binnen podiumkunsten in Vlaanderen. Het positieve gevolg daarvan is dat dit de *dansboom* van de jaren tachtig mogelijk heeft gemaakt, omdat het landschap nog niet dichtgeslibd was in instituten. Maar het nadeel is dat er door dit gebrek aan traditie in het theatermétier ook nooit overkoepelend is nagedacht over infrastructuur. De *boom* bevrucht de traditie en zet een stap verder, vanuit een antithese. Maar dat ligt blijkbaar een stuk moeilijker voor de architectuur die daarmee gepaard gaat. Budgetten voor grote en of kleine culturele infrastructuur zijn hefboommomenten die het beleid van de komende tien/twintig jaar gaan bepalen. Hierover wordt helaas niet lang genoeg nagedacht. Op het allerhoogste niveau worden budgetten geïnvesteerd in beton, en dit werkt determinerend naar de toekomst toe.'

De polyvalente ruimte vandaag

In het verlengde van het socialiserende gemeenschapsidee van de jaren '70, waar de ruimte werd gezien als de socialisator bij uitstek, is vandaag de eis naar flexibiliteit – die erop gericht is een zo ruim mogelijk publiek en zo breed mogelijk programma voor te schotelen – in schrijnende tegenspraak met de noden van de artiest. De multifunctionaliteit van een zaal staat in

op een open gebouw dat mensen moet prikkelen en uitdagen, en waar permanent activiteit kan zijn. Zo kan de stedelijkheid op een maximale manier het gebouw binnendringen. Het moet een polyvalent gebouw worden waar niet alleen theater, maar ook evenementen kunnen plaatsvinden. Omdat er al genoeg 'klassieke theaters' huisden in het centrum van Brussel, gaat de Beurs bewust een andere koers varen.

1998 De wedstrijd wordt gewonnen door DHP-architecten en B-architecten. De opdracht wordt verwezenlijkt door een verbindingsstraat te maken tussen de August van Ortstraat en de Karperbrug.

2001 Start van de verbouwingswerken en de verhuis naar de Kazernestraat. Gedurende dit jaar heet de Beurs BSBbis. Er is ook een directiewissel.

2002 Er is opnieuw een directiewissel: Guido Minne neemt het roer over van Marijke Vandebuerie. Onder impuls van Minne komt er meer aandacht voor podiumkunsten. Daardoor worden in een zeer late fase van

de verbouwing het balkon en de decoratie uit de zaal gehaald, om plaats te maken voor een black box waarin dubbelzijdig gespeeld kan worden. Het aantal zitplaatsen valt daardoor terug van 340 naar 167.

De werking evolueert verder van een theaterspeelplaats naar een zeer brede waaier van activiteiten die over het hele gebouw gespreid worden.

2004 Opening van het nieuwe gebouw. Het openingsfeest duurt tien dagen non stop, waarna snel duidelijk wordt dat dit niet haalbaar zal zijn als werking. Er staat te weinig programmeringsbudget ter beschikking en het werken in shiften gaat ten koste van de betrokkenheid en de motivatie van de medewerkers.

2006 De nieuwe artistiek directeur Cis Bierinckx onderstreept de schouwburgfunctie en heeft het weer over een kunstencentrum. Daarbij komt in de werking het accent te liggen op video en beeldende kunst, ten nadele van de sociaal-cultureel geïnspireerde werking zoals die er vroeger uitzag.